

ሌሎችም እንደ ዶ/ር ያእቆብ “በቃኝ” በሉ

መርሰዔ ኪዳን
ከሜኔሶታ
ሀገረ አሜሪካ

ሰሞኑን የሪፖርተር ጋዜጣ ዘጋቢ የሆነው አሰጣድ ተፈራ የአንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ ምክትል ሊቀመንበር ከነበሩት ከ ዶክተር ያእቆብ ሀይለማሪያም ጋር ቃለምልልስ አድርጎ ያጠናቀረውን ሪፖርት አነበብኩና ይህን ፅሁፍ ለመጻፍ ተነሳሳሁ። ዶክተር ያእቆብ ብዙዎቻችን እንደምውናቀው በተለያዩ አገራት በህግ ሞያ ለብዙ ዘመናት ልምድ ያካበቱና ያስተማሩ በሙያቸውም አንቱ የተባሉ ናቸው። ምንም እንኳ አብዛኛው ሰው የሚያውቃቸው ከቅንጅት ጋር በተያያዘ ቢሆንም በኢትዮጵያ ፖለቲካም የረጅም ጊዜ ተሳትፎ ያደርጉ የነበሩ ሰው ናቸው። በተለይ ቀድሞ በደርግ ጊዜ ደርግን፣ ሕወሓትን፣ ሻዕቢያንና አነግን በማደራደር ሰላማዊ መፍትሄ ይሸቱ ከነበሩ ሽማግሌዎች አንዱ ናቸው።

የሪፖርተር አሰጣድ ተፈራ ዶክተር ያእቆብ በረጅም ጊዜ ባካበቱት ልምዳቸውና እውቀታቸው መሰረት ሰሞኑን የደረሱበትን ድምዳሜ እንደሚከተለው አስፍሮታል።

ልዩነትን በውይይት ከመፍታት ይልቅ የመጠፋፋትና የአልህኝነት መንገድ መከተል በተመረጠበት የፖለቲካ ትግል ውስጥ ተሳትፎ መሆን ተጨማሪ ጥፋት ከመስራት ውጪ ሌላ ፋይዳ አንደሌለው በመግለፅ ራሳቸውን ከፖለቲካ አመራር ሰጪነት “በቃኝ” በማለት መወሰናቸውን የአንድነት ለዴሞክራሲና ለፍትህ ፓርቲ ምክትል ሊቀመንበርና የውጪ ግንኙነት ኃላፊ ዶ/ር ያዕቆብ ኃይለማርያም ይፋ አደረጉ”

ምንጭ ሪፖርተር ጋዜጣ

ዶክተር ያእቆብን ለዚህ ውሳኔ ያበቃቸው ጉዳይ ብዙዎች የፃፍንበት ግን ሰሚ ጆሮ ያጣ ጉዳይ ነው። የ1960ዎቹና 70ዎቹ የኢትዮጵያ ፖለቲካ ባህሪ በመጠራጠር፣ አለመተማመን እና ልዩነትን የማክረር ጠባይ የታጀበ እና ከዚያን ጊዜ ጀምሮ አገሪቱን የሚያምስና የብዙ ዜጎቿን ህይወት የቀጠፈ ነው። የዚህ ፖለቲካ አራማጅ የሆኑት አካላት እስካሁን የአገሪቱን የፖለቲካ መዘውር ይዘው እያሸከረከሩት ነው። እኒህ ሰዎች የተጣባቸው የጥላቻ መንፈስ ይኸው አገሪቱን ለግማሽ ክፍለዘመን እያመሳት ይገኛል። ካሁን አሁን እኒህ ሰዎች ሄዱ የጥላቻም ፖለቲካ አበቃለት እያልን ስንጠብቅ እኚህ ሰዎች ድርጅታቸውን፣ ስማቸውን ስልታቸውን እየቀያየሩ የመቻቻል ፖለቲካን አፍነውት ይገኛሉ። ከ1960ዎቹ ፖለቲከኞች ይህን ችግራቸውን ተረድተው “የኛ አስተሳሰብ ለዘመኑ አይመጥንም” ብለው ራሳቸውን ያገለሉ ብዙም አላውቅም። ስለዚህ ለኔ ዶክተር ያእቆብ በዚህ ጉዳይ ፋና ወጊ ናቸው። ስላለፈው የፖለቲከኞቻችን ባህሪም እንደሚከተለው ብለዋል።

አስከፊ የነበረውን የፊውዳል ሥርዓት ለመደምሰስ “አይነተኛ መሳሪያ ነው” በማለት የኢሕአዴግ መሪዎችን ጨምሮ በአሁኑ ሰዓት በተቃዋሚ ፓርቲ አመራር ላይ የምንገኝ የማርክሲዝም ሌኒንዝም ርዕዮተ ዓለምን መቀበላቸውን የገለጹት ዶ/ር ያዕቆብ በዚህ ሥርዓት ትውልድ ከማጣት ሌላ ሕዝብና አገር ያተረፉት ነገር አንደሌለ ተናግረዋል። እያይዘውም “ይህ ጥርሳችንን የነቀልንበት ርዕዮተ ዓለም በባህሪው በጠላትነት የተፈረጀን ማጥፋትና መደምሰስ እንጂ በውይይትና በመግባባት እርቅ እንዲፈጠር አያደፋፍርም።”

ምንጭ ሪፖርተር ጋዜጣ

እስኪ በአሁኑ ጊዜ የኢትዮጵያን ፖለቲካ የሚያምሱትን አካላት እንመልከት። ኢህአዴግ የ60ዎቹ ዋነኛ ተቀናቃኞችና የትግራይን መሬት በጦርነት ያመሱት ሁለት ፓርቲዎች (ሕወሓትና ኢህአፓ)አባላት የመሰረቱት ግንባር ነው። መድረክ የሚባለው ደግሞ በቀይ ሽብር ዋና ተዋናይ

የነበረው የመኪሶን ና የቀድሞ የሕወሓት አባላት የመሰረቱት ነው በውጭ አገር የተሰለፉት ደግሞ አነግ፣ ኢህአፓዎች፣ መኪሶኖች፣ ሕወሓቶች፣ ኢዲዮዎች ወዘተ ናቸው። እነዚህ ፖለቲከኞች አንዱ ሌላውን ካላጠፉ ምንም አይነት እረፍት እንደማያገኙ ተማምለዋል። ስለዚህ ኢትዮጵያውያን ከነዚህ ፖለቲከኞች ሰላማዊና የትብብር መንፈስ ለማየት ብንጠብቅ የዋህነት ይሆንብናል።

ታዲያ ተስፋችን ምንድነው? ..... እንግዲህ ሰላማዊና መቻቻል የሚታይበት ፖለቲካ እንድናይ የዚህ ሂደት እንቅፋቶች ገለል ማለት አለባቸው። ይህን ደግሞ በሂደቱ ብዙ ተሳትፎ የነበራቸውና በእውቀትም በልምድም በእድሜም ስለጉዳዩ ለመናገር ሙሉ ብቃት ያላቸው ዶክተር ያእቆብ እንዲህ ይገልጹታል።

"በገዢው ፓርቲም ሆነ በተቃዋሚ ፓርቲ ውስጥ ያሉ የፖለቲካ አመራሮች ልንለወጥ ባለመቻላችን አመራሩን መልቀቅ አለብን። እኔም በቃኝ ያልኩት ለዚህ ነው"

ምንጭ ሪፖርተር ጋዜጣ

አዎን የ60ዎቹ የጥላቻ ፖለቲካ የተጣባቸው ፖለቲከኞች አስተሳሰባቸውንም ሆነ ተግባራቸውን ለመለወጥ ተነሳሽነት የማሳየት ፍንጭ ሊያሳዩን አልቻሉም። ስለዚህ በቃኝ ማለት አለባቸው። በቃኝ ማለትን ደግሞ ባህሪያቸው አይፈቅድላቸውም። ስለዚህ የዚህ ዘመን ትውልድ የሆንን ኢትዮጵያውያን እኛ በቃችሁ ልንላቸው ይገባል። ዶክተር ያእቆብም የነሱ መልቀቅ ብቻ ሳይሆን የአስከፊው የ60ዎቹ ፖለቲካ ስንክሳር ያልነካቸው አዳዲስ ፖለቲከኞች መተካታቸውም ወሳኝ መሆኑን አስምረውበታል።

ዛሬ በዓለማችን እንደሚታየው በማርክሲዝም ሌኒንዝም ፍልስፍና ተቀጥለው የነበሩ አገሮች ርዕዮተ ዓለማቸውን ሲቀይሩ አመራሮቻቸውንም በማውጣትና በአዳዲስ "ልክፍት" በሌለባቸው አመራሮች መቀየራቸውን ገልጸዋል።

ምንጭ ሪፖርተር ጋዜጣ

በመጨረሻም ዶክተር ያእቆብ ሀይለማሪያም ምንም እንኳን የሌሎች የዘመናቸውን ፖለቲከኞች ያክል የጥላቻን ፖለቲካ ባያራምዱ፣ የሳቸው ዘመን ፖለቲከኞች ከዘመኑ ጋር የሚመጥን ፖለቲካ ለማራመድ ስነልቦናዊ ዝግጁነቱም ሆነ ራእይ እንደሌላቸው በመረዳት ራሳቸውን ከእልህ ፖለቲካ ማግለላቸው የሚመስገን ተግባር መሆኑን እየገለጸኩ። ለወደፊቱ ግን አዲሱ ትውልድ የሚያደርጋቸውን ፖለቲካዊም ሆነ ሌሎች እንቅስቃሴዎች በመሄስ፣ በመምከር፣ በማስታረቅ፣ በማደራደር፣ በመገሰስ እና ምሁራዊ ትንታኔዎችን በማቅረብ ላገራቸው አስተዋፅኦ እንደሚያደርጉ ጥርጥር የለኝም። ሌሎችም የ60ዎቹና የ70ዎቹ ፖለቲከኞች ህይወታችሁን ሙሉ አንዴም እረፍት ሳታደርጉ ወይ እናንተ ሳትረኩ ወይ ለህብረተሰቡ የረባ ለውጥ ሳታመጡ እርስ በራስ ስትናከሱ የኖራችሁትን ኑሮ ጨክናችሁ በቃኝ በሉት። ሜዳውን ለዘመኑ ትውልድ ልቀቁለት።

መርስኤ ኪዳን
ህዳር 2002 ዓ.ም
mersea.kidan@gmail.com